

**Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút**

**Edícia: Porovnávací analýza
6/2024**

Postavenie a právomoci profesionálnych organizácií lekárov

Dominika Pazderová

**Bratislava
apríl 2024**

Postavenie odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj oddelenie Parlamentná knižnica a oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Postavenie a právomoci profesijných organizácií lekárov

Anotácia

Štúdia porovnáva postavenie, pôsobnosť a kompetencie profesijných lekárskech združení. Kompetencie najčastejšie vykonáva lekárska komora, ale poukazujeme aj na štáty, kde sú tieto kompetencie rozdelené medzi viaceré orgány.

Kľúčové slová

zdravotníctvo, profesijné združenie, lekárska komora, členstvo, dohľad

Position and competence of medical associations

Annotation

The study compares the status, scope and competence of professional medical associations. The medical chambers most often perform these competencies. However, we also present states, where these competencies are divided between several bodies.

Keywords

healthcare service, professional association, medical chamber, membership, supervision

Vypracovala: Mgr. Dominika Pazderová, Parlamentný inštitút

Schválila: PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD., riaditeľka PI

Materiál slúži najmä pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

Obsah

Úvod	5
1.0 Postavenie a právomoci profesijných organizácií lekárov v štátoch V4, Rakúska a Nemecka	6
1.1 Slovensko	6
1.2 Česko	7
1.3 Maďarsko	8
1.4 Nemecko	9
1.5 Poľsko	10
1.6 Rakúsko	11
2.0 Stručný prehľad profesijných organizácií lekárov vo vybraných štátoch EÚ	13
Záver	16
Zdroje	17

Úvod

Regulované povolania sú naviazané na zákony a administratívne nariadenia. Na rozdiel od iných profesií, zvyčajne takéto povolania reguluje oprávnená inštitúcia, samospráva alebo profesijné združenie.

V našej štúdii sa zaoberáme reguláciou lekárskeho povolania, konkrétne sa zameriavame na postavenie a právomoci profesionálnych organizácií, na kreovanie ich orgánov a vzťah k štátu.

Prvá kapitola sa venuje štátom, v ktorých úlohu regulátora plní profesijná komora, sú to štáty V4, Nemecko a Rakúsko. Pri Maďarsku uvádzame najnovšie legislatívne zmeny a presun kompetencií na iné orgány.

Druhá kapitola zhŕňa prehľad regulačných orgánov vo vybraných štátoch EÚ. V tabuľke uvádzame pri každom štáte zákon, od ktorého sa odvíja postavenie profesijnej organizácie alebo inak nastavený systém regulácie výkonu lekárskeho povolania. Iný spôsob regulácie, ako je profesijná komora, je zavedený napríklad v Estónsku, Fínsku a Litve. Naopak, reguláciu profesijnou komorou uvádzame napríklad pri Chorvátsku, Holandsku a Portugalsku.

Pri vypracovaní štúdie sme vychádzali z internej databázy Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu, z požiadavky č. 5502 *Establishment and functioning of Medical Councils and their supervision in EU Member States* z júla 2023, zo štatútov lekárskeho komôr a legislatív jednotlivých štátov.

V závere porovnávame jednotlivé organizácie, ich kompetencie, pôsobnosť a vnútornú a vonkajšiu kontrolu.

1.0 Postavenie a právomoci profesijných organizácií lekárov v štátoch V4, Rakúska a Nemecka

1.1 Slovensko

Zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov upravuje organizáciu a postavenie Slovenskej lekárskej komory.

Podľa par. 43 zákona,

- (2) Slovenská lekárska komora združuje lekárov, ktorí sú jej členmi.¹
- (3) Členom Slovenskej lekárskej komory sa môže stať fyzická osoba, ktorá je odborne spôsobilá na výkon povolania lekára a je bezúhonná (§ 38), ak požiada o zápis do zoznamu členov.

Podľa spoločných ustanovení par. 48 a par. 49 zákona,

- (1) Komora je samosprávna stavovská organizácia, ktorá vykonáva svoju pôsobnosť na celom území Slovenskej republiky,
 - g) vedie zoznam svojich členov,
 - h) vedie register podľa príslušného zdravotníckeho povolania a zabezpečuje ich sústavné vzdelávanie.
- (2) Komora si môže zriadiť regionálne komory, ktorých činnosť upraví vnútorným predpisom komory.
- (3) Komora ďalej
 - a) spolupracuje s príslušným orgánom štátnej správy pri výkone dozoru nad dodržiavaním podmienok na prevádzkovanie zdravotníckych zariadení,
 - b) spolupracuje s ministerstvom zdravotníctva, s profesiovými združeniami a občianskymi združeniami, odbornými spoločnosťami, vzdelávacími ustanovizňami a s ďalšími právnickými osobami a fyzickými osobami v zdravotníctve a s príslušnými orgánmi členských štátov vo veciach súvisiacich s výkonom zdravotníckeho povolania.

Každý lekár musí byť podľa § 63 ods. 10 registrovaný, avšak nemusí byť priamo členom komory – členstvo v komore je dobrovoľné (§ 50).

Najvyšším orgánom komory je snem komory, schádza sa minimálne raz ročne alebo na žiadosť členov. Snem komory tvoria delegovaní členovia komory určení volebným poriadkom.

Rada komory je riadiacim orgánom komory v období medzi zasadnutiami snemu. Členov rady komory volí snem komory v súlade s volebným poriadkom. **Prezídium komory** je výkonným orgánom komory. Členov prezídia komory volí rada komory z členov rady komory podľa volebného poriadku.

¹ Okrem toho existujú aj iné profesijné organizácie zamestnancov v zdravotníctve, napr. Slovenská komora zubných lekárov, Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek, Slovenská komora lekárskech a technických pracovníkov, Slovenská komora ostatných zdravotníckych pracovníkov atď.

Prezident komory je štatutárnym orgánom komory, je viazaný rozhodnutiami orgánov komory príslušných na rozhodovanie v danej veci.

Disciplinárna komisia komory je etickým a disciplinárnym orgánom komory. Členov disciplinárnej komisie komory volí snem komory podľa volebného poriadku.

Hospodárenie komory podlieha **kontrole** Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky podľa osobitného zákona.

1.2 Česko

[Česká lékařská komora](#) je nezávislá, nepolitická samosprávná stavovská organizácia zodpovedná za záujmy, odbornosť, etiku a česť lekárskeho povolania. Bola zriadená zákonom [č. 220/1991 Zb.](#) o Českej lekárskej, farmaceutickej a stomatologickej komore, ktorý upravuje jej hlavné úlohy a činnosť. Každý lekár, ktorý poskytuje diagnostickú a/alebo terapeutickú liečbu v Českej republike, **musí byť členom Českej lekárskej komory. Česká lékařská komora nepodlieha dohľadu žiadneho orgánu.** Žiadateľ o zápis do registra členov komory, ktorý nebol komorou zapísaný do zoznamu členov, má právo domáhať sa ochrany návrhom na súde.

Hlavné úlohy a povinnosti Českej lekárskej komory sú:

- preskúmať a brániť práva a profesionálne záujmy členov, zabezpečiť, aby členovia vykonávali svoju profesiu v súlade s najvyššími profesionálnymi štandardmi, ako aj so zásadami lekárskej etiky a so zákonom a pravidlami komory.
- **viesť register členov**
- **zúčastňovať sa rokovaní o sadzobníku za jednotlivé zdravotné výkony**
- **zúčastniť sa výberových konaní na obsadenie vedúcich pozícií v zdravotníctve**
- stanoviť požiadavky na výkon lekárskej praxe pre členov v súkromných zariadeniach, na výkon praxe odborných zástupcov podľa osobitných predpisov a na výkon lekárskej praxe vedúcich lekárov a primárov v zdravotníckych zariadeniach
- **vydávať certifikáty potvrdzujúce splnenie podmienok praxe**
- riešiť sťažnosti k výkonu povolania členov
- uplatňovať disciplinárnu právomoc v rozsahu ustanovenom zákonom
- vydávať stanoviská k podmienkam a formám sústavného vzdelávania lekárov
- zúčastňovať sa na špecializačných skúškach
- vydávať záväzné stanoviská o profesionálnych výzvach poskytovania zdravotnej starostlivosti a prekážkach v lekárskom výskume
- vykonávať ďalšie činnosti, ktoré umožňujú osobitné zákony.

Medzi najdôležitejšie profesijné nariadenia patria: Organizačný poriadok, Volebný poriadok, Rokovací poriadok, Disciplinárny poriadok, Etický kódex, Licenčný poriadok, Kódex kontinuálneho vzdelávania.

Orgánmi Českej lekárskej komory na centrálnej úrovni sú:

- Valné zhromaždenie Českej lekárskej komory (najvyšší orgán komory)

- Predstavenstvo Českej lekárskej komory (riadiaci a výkonný orgán)
- Prezident Českej lekárskej komory (zastupuje komoru navonok)
- Viceprezident Českej lekárskej komory (zastupuje prezidenta)
- Čestná rada (vykonáva disciplinárne právomoci)
- Revízna komisia (najvyšší kontrolný orgán)
- Vedecká rada (poradný pracovný orgán)
- Etická komisia (poradný pracovný orgán)

Základnými organizačnými zložkami komory sú Obvodné združenia lekárov alebo v hlavnom meste Prahy spolky mestských častí. Orgánmi Českej lekárskej komory na úrovni okresu/mestského obvodu sú:

- Zastupiteľstvo okresnej/mestskej časti
- Predstavenstvo združenia okresných/mestských častí
- Čestná rada združenia okresu/mestskej časti
- Etická komisia združenia okresných/mestských častí
- Revízna komisia združenia okresných/mestských častí

1.3 Maďarsko

V roku 2023 maďarské Národné zhromaždenie prijalo legislatívnu zmenu týkajúcu sa [Maďarskej lekárskej komory](#) pomerom hlasov 122 za a 31 proti. Návrh² obsahoval stanovisko zrušiť povinné členstvo v komore; právo na presadzovanie etického kódexu preniesol **na Radu pre vedecké zdravie**.³ [Zákon č. XCVII z roku 2006](#) o profesijných komorách pôsobiach v zdravotníctve upravuje práva, povinnosti, kompetencie a členstvo po novele v roku 2023 takto:

(1a) *Maďarská lekárska komora vykonáva svoje povinnosti podľa odseku (1) len vo vzťahu k svojim členom.*
(1b) *Ak ide o lekárov, zubných lekárov, ako aj zdravotníckych pracovníkov, ktorí majú základnú odbornú kvalifikáciu nezískanú v študijnom odbore lekárska a zdravotnícka príprava, ale odbornú zdravotnú spôsobilosť získali vo vyššom stupni špecializačného vzdelávania v zdravotníctve, § 2 d) bod dc) a § 2 k) namiesto Maďarskej lekárskej komory plní úlohu orgán uvedený vo vyhláske ministra zdravotníctva so súhlasom ministra zodpovedného za vysoké školstvo.*

Zmenu rovnako upravuje novela zákona [č. CLIV z roku 1997](#) o zdraví.

(1c) *Lekári, zubní lekári, ako aj zdravotnícki pracovníci, ktorí majú základnú odbornú kvalifikáciu nezískanú v odbore lekárska a zdravotnícka príprava, ale získali odbornú spôsobilosť v zdravotníctve vo vyššom stupni*

² Návrh zákona: Jogsabály címe: 2023. évi I. törvény az egészségügyben működő szakmai kamarákról szóló 2006. évi XCVII. törvény és az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény módosításáról

Megjelent: MK 31.szám. Dostupné na: <https://semmelweis.hu/jogigfoig/2023/03/03/%EF%BB%BF-jogsabalyfigyeles-2023-03-01-egeszsegugyi-targyban/>

³ Daily news Hungary: *Zatvorí sa Maďarská lekárska komora?* Dostupné na: <https://dailynewshungary.com/will-hungarian-medical-chamber-close-down/>;

Hungarian Conservative: *Lekárska komora prejde radikálnymi zmenami.* Dostupné na: https://www.hungarianconservative.com/articles/current/medical_chamber_radical_changes_new_law_parliament/

špecializačného vzdelávania v zdravotníctve, môžu vykonávať zdravotnú činnosť, aj keď nie sú členmi profesijnej komory príslušnej podľa svojej odbornej kvalifikácie.

Štátny dozor nad odbornými komorami je upravený takto:

§ 27 (3) Minister preskúmava zákonnosť volieb do profesijných komôr v orgáne dozoru nad zákonnosťou je oprávnený spravovať členské údaje profesijných komôr, ako aj osobné identifikačné údaje členov profesijných komôr a iné identifikátory používané pri voľbe, v rozsahu potrebnom pre audit, až do skončenia auditu.

1.4 Nemecko

V Nemecku zastupovanie profesie, dohľad nad odbornou praxou a odvolací súd pre lekárov vykonáva 17 lekárske komory v spolkových krajinách (spravidla jedna komora na štát; v Severnom Porýní-Vestfálsku majú jednotlivé subregióny – Severné Porýnie a Vestfálsko-Lippe nezávislé komory lekárov).

Právny základ poskytujú zákony spolkových krajín o komorách zdravotníckych povolání, ako aj o regulácii odborného zastupovania iných zdravotníckych povolání (napríklad farmaceutov). Lekárske komory spolkových krajín sú korporácie podľa verejného práva; **členstvo v príslušnej spolkovej štátnej komore lekárov je povinné** pre lekárov.

Komory lekárov spolkových krajín sú členmi [Nemeckej lekárskej asociácie](#), ktorá zastupuje profesionálne záujmy lekárov. Nemecká lekárska asociácia nie je organizovaná ako korporácia podľa verejného práva (s povinným členstvom), ale ako neregistrovaná asociácia.

Zákony spolkových krajín o komorách zdravotníckych povolání obsahujú odlišné ustanovenia o štruktúre komôr lekárov a ich ustanovujúcich orgánov.⁴ Na účely samosprávy zriaďuje lekárska komora orgány a komisie, ktoré prijímajú stanovy a rozpočet.

Označenia orgánov komôr lekárov nie sú štandardizované. Často sa označujú ako komorné zhromaždenia, zhromaždenia delegátov alebo zhromaždenia zástupcov. Tieto orgány volia členovia komory lekárov v slobodných, tajných, priamych voľbách. Tieto orgány si spomedzi svojich členov volia Výkonnú radu, ktorá spravidla zahŕňa funkcie predsedu, podpredsedu a niekoľkých členov rady. Výkonná rada vykonáva činnosť komory lekárov a zastupuje ju vo všetkých právnych záležitostiach.

Každá komora lekárov podlieha **regulačnému dohľadu ministerstva zdravotníctva** príslušnej spolkovej krajiny.

⁴ Pre príklad uvádzame Zákon o zdravotníckom povolaní z 28. apríla 2003 (HeilBerG), dostupný na: <https://bravors.brandenburg.de/gesetze/heilberg>

1.5 Poľsko

Podľa zákona z 2. decembra 2009 o lekárskejších komorách v Poľsku existujú:

- okresné lekárske komory,
- vojenské lekárske komory,
- Najvyššia lekárska komora.

Členovia lekárskejších komôr tvoria profesijnú samosprávu lekárov a zubných lekárov a vyššie uvedené komory sú organizačnými zložkami profesijnej samosprávy lekárov a zubných lekárov. Svoje funkcie vykonávajú prostredníctvom orgánov lekárskejších komôr, ktoré sú volené, ich funkčné obdobie trvá 4 roky. Orgánmi lekárskejších komory sú:

- kongres lekárov;
- lekárske konzílium;
- výbor pre audit;
- lekárskejší súd;
- ombudsman pre profesionálnu zodpovednosť.

Orgánmi Najvyššej lekárskejších komory sú:

- Národný kongres lekárov;
- Najvyššia lekárska rada;
- Najvyšší kontrolný výbor;
- Najvyšší lekárskejší súd;
- Najvyšší ombudsman pre profesionálnu zodpovednosť.

Lekár, ktorému okresné (vojenské) lekárske konzílium priznalo oprávnenie na výkon praxe, je **zapísaný v zozname členov obvodnej** (vojenskej) lekárskejších komory. Členstvo v komore zaniká vyčiarknutím zo zoznamu členov.

Hlavnými **úlohami** lekárskejších komôr sú:

- stanovenie pravidiel profesijnej etiky a deontológie pre lekárov a zubných lekárov a zabezpečenie ich dodržiavania;
- interakcia v otázkach profesionálneho rozvoja lekárov a zubných lekárov;
- starostlivosť o svedomitý výkon povolania lekára a zubného lekára v súlade so súčasnými medicínskymi poznatkami;
- vedenie konaní o profesijnej zodpovednosti lekárov prostredníctvom dvoch orgánov – ombudsmana pre profesijnú zodpovednosť a Lekárskejšího súdu;
- priznanie práva vykonávať prax lekára a zubného lekára a vedenie ich registrov;
- zastupovanie záujmov lekárov a zubných lekárov (aj v oblasti pracovných podmienok a plátov);
- zaujatie postoja k otázkam stavu zdravia spoločnosti, štátnej zdravotnej politiky a organizácie zdravotníctva s cieľom vybudovať pre pacienta bezpečný a zamestnancom priateľský systém zdravotnej starostlivosti.

Ako organizačné zložky profesijnej samosprávy **nepodliehajú dohľadu žiadneho orgánu**. Najvyššia lekárska komora každoročne predkladá Rade ministrov informácie o činnosti samosprávy lekárov.

1.6 Rakúsko

V súčasnosti existuje **deväť regionálnych lekárskeho komôr** (jedna v každej rakúskej spolkovej krajine), pre ktoré podľa [zákona č. BGBl. I č. 169/1998 o výkone lekárskeho povolania a odbornom zastupovaní lekárov](#) (§ 119) vystupuje **Rakúska lekárska komora** ako zastrešujúce združenie. Každá lekárska komora je štruktúrovaná do dvoch orgánov – tzv. kúrií („Kurien“), jeden je pre nemocničných lekárov a jeden pre samostatne zárobkovo činných lekárov.

Par. 121 zákona uvádza, že **valné zhromaždenie** tvoria predsedovia a predsedovia krajinských kúrií všetkých lekárskeho združení v spolkových krajinách, ako aj predsedovia ústredných, spolkových kúrií a ich zástupcovia. Právo zasadať majú podpredsedovia kúrie miestnych lekárskeho komôr a podpredsedovia zvolení na plenárnych zasadnutiach lekárskeho spolkov.

Valné zhromaždenie zvoláva prezident Rakúskeho lekárskeho komory a pravidelne sa stretáva každý rok na jar a na jeseň na riadnych zasadnutiach. Valnému zhromaždeniu predsedá prezident Rakúskeho lekárskeho komory a je uznášaniaschopné, ak sú prítomné dve tretiny hlasujúcich členov valného zhromaždenia.

Vo všeobecnosti sú spolkové lekárske komory **zodpovedné za zastupovanie lekárov** v príslušných spolkových krajinách. To znamená, že väčšina operatívnych povinností patrí do ich kompetencie. Rakúska lekárska komora na druhej strane preberá zodpovednosť za záležitosti, ktoré sa týkajú celého štátu, pričom dôraz sa kladie na strategické aktivity.

Príklady autonómnej oblasti pôsobnosti Rakúskeho lekárskeho komory

§ 117b

- uzatváranie kolektívnych zmlúv,
- vedenie registra lekárov,
- vykonávanie úkonov pri prihlasovaní a odhlasovaní z registra lekárov, vrátane vydávania preukazov lekára,
- zabezpečenie kvality v ďalšom a pokračujúcom lekárskom vzdelávaní,
- zabezpečenie kvality lekárskeho praxe implementáciou opatrení na zabezpečenie kvality (sebahodnotenie),
- disciplinárne konanie v súvislosti s porušením odborných povinností lekárov,
- prijatie pravidiel rozhodcovského konania,
- prijatie nariadení, napríklad o registri lekárov.

Príklady delegovanej oblasti pôsobnosti

§ 117c

- konania súvisiace s uznaním zdravotníckych vzdelávacích inštitúcií a odobratím tohto uznania,
- zabezpečenie kvality lekárskeho praxe, napr. kontrola kvality a vedenie registra kvality,
- prijatie predpisov, ako je nariadenie o znalostiach, skúsenostiach a zručnostiach požadovaných v predmetoch zaradených do prípravy všeobecných lekárov, v hlavných predmetoch špecializácií a subspecializácií, ako aj o podrobnom obsahu vedľajších predmetov špecializácie,

- definovanie obsahu špecializačného vzdelávania v spolupráci s Ministerstvom zdravotníctva,
- špecializované školenia sa konajú vo vzdelávacích inštitúciách akreditovaných Rakúskou lekárskou komorou,
- ako školiace inštitúcie môžu byť akreditované oddelenia a iné organizačné zložky nemocníc, vrátane univerzitných kliník, ako aj jednotlivé súkromné ambulancie lekárov,
- osvedčenia pre odbornú prípravu vydáva Rakúska lekárska komora,
- špecializované kvalifikácie zo zahraničia uznáva aj Rakúska lekárska komora.

Pokiaľ ide o autonómnu oblasť kompetencií (čl. 120b. [Vestníka spolkového zákona č. 1/1930](#) (WV) v znení Spolkového ústavného zákona I č. 194/1999) lekárske komory v Rakúsku, komory majú právo vykonávať svoje úlohy na vlastnú zodpovednosť, bez pokynov a vydávať stanovy v rámci zákona. **Spolková alebo štátna vláda má však nad nimi právo dohľadu v súlade so zákonnými ustanoveniami.**

Na druhej strane sú lekárske komory v Rakúsku pri pôsobení v prenesenej pôsobnosti viazané pokynmi príslušného spolkového zástupcu a spolkového ministra podľa § 195f zákona č. BGBl. I č. 169/1998.

Podľa čl. 127 b, Vestníka spolkového zákona č. 1/1930 (WV) v znení Spolkového ústavného zákona I č. 194/1999, Rakúsky Dvor audítorov **má rovnako právo kontrolovať hospodárenie** Rakúskej lekárskej komory a spolkových lekárske komôr.

- (1) *Dvor audítorov je oprávnený kontrolovať finančnú správu štatutárnych profesijných združení.*
- (2) *Štatutárne profesijné združenia každoročne predkladajú Dvoru audítorov odhady rozpočtu a uzávierku.*
- (3) *Kontrola Dvora audítorov sa vzťahuje na rozpočtové výkazy, súlad s doterajšími predpismi a na hospodárnosť a efektívnosť finančnej správy; toto preskúmanie však nezahŕňa rozhodnutia príslušných orgánov štatutárnych profesijných združení spravujúcich finančnú správu v mene úloh súvisiacich so zastupovaním záujmov ich členov.*
- (4) *Účtovný dvor oznámi výsledok kontroly spolu s prípadným stanoviskom orgánu (zastupiteľstvom) štatutárneho profesijného združenia, predsedovi ustanovujúceho orgánu (zastupiteľského orgánu) štatutárneho profesijného združenia. Dvor audítorov zároveň informuje aj orgán príslušný na najvyššej úrovni pre dohľad nad štatutárnym profesijným združením. Správy Dvora audítorov sa zverejnia po ich predložení ustanovujúcemu orgánu (zastupiteľskému orgánu).*

2.0 Stručný prehľad profesijných organizácií lekárov vo vybraných štátoch EÚ

Štát	Zákon	Profesijná organizácia
Bulharsko	Zákon o štátnych organizáciách lekárov a zubných lekárov	Bulharská lekárska komora (povinné členstvo lekárov) Vyššia lekárska rada – poradný orgán ministerstva, súčasťou sú aj odborníci z lekárskej komory
Chorvátsko	Zákon o medicíne	Chorvátska lekárska komora (povinné členstvo lekárov); <i>dohľad nad komorou vykonáva ministerstvo zdravotníctva (čl.40)</i>
Estónsko	Estónsky systém zdravotnej starostlivosti je upravený zákonom o organizácii zdravotníckych služieb (Health Services Organisation Act). Zdravotná rada (<i>Terveisamet</i>) , vládna agentúra ministerstva prijíma registráciu zdravotníckeho pracovníka ⁵ a preverí informácie zo vzdelávacieho inf. systému ⁶ zároveň vedie register a evidenciu živnostníkov a právnických osôb, ktoré získali povolenie na činnosť, aby sa zabezpečila efektívna úradná kontrola. Odbornú prípravu poskytujú viaceré vybraných vysokých škôl. K vyšším štandardom, vzdelávaniu a dobrej praxi prispieva aj dobrovoľné neziskové profesionálne združenie – Estónska asociácia lekárov (Eesti Arstide Liit)	
Fínsko	Národný dozorný úrad pre sociálne veci a zdravie (Valvira) je zodpovedný za národné poradenstvo a dohľad nad odborníkmi v oblasti zdravotnej starostlivosti. Šesť nezávislých regionálnych štátnych správnych úradov má na starosti regionálne usmerňovanie a dohľad nad sociálnou a zdravotnou starostlivosťou, ako aj regionálne licencie pre súkromných sociálnych a zdravotných poskytovateľov. Valvira priznáva právo na výkon povolania, udeľuje licencie a vedie centrálny register. Pri porušení zákona odoberá licenciu, porušenia má na starosti Dozorná rada orgánu (členov navrhuje Valvira na 4 roky, schvaľuje ministerstvo). Ďalším orgánom je Poradný zbor , skladá sa z 12 členov, vymenúva ho vláda, mandát trvá 3 roky. Na starosti má spoluprácu medzi úradmi a lekáorskými fakultami, zároveň iniciuje postupy vo vzdelávaní a odbornej činnosti. K vzdelávaniu existuje ešte jedna koordinačná divízia s 18 členmi. ⁷	

⁵ Portál na registráciu zdravotného pracovníka. Dostupné na: <https://medre.tehik.ee/>

⁶ Informačný systém na preverenie informácií. Dostupné na: <https://www.ehis.ee/>

⁷ Pozri tiež usmernenia pre starostlivosť *Käypä hoito -suositukset* pre klinickú prax. Dostupné na: <https://www.kaypahoito.fi/en/about-current-care-guidelines>

Holandsko	<p>Kráľovská holandská lekárska asociácia (povinná registrácia lekárov). Pred registráciou do komory je ešte potrebné sa zaregistrovať do zoznamu, ktorý vedie ministerstvo zdravotníctva</p> <p>https://business.gov.nl/regulation/registering-as-healthcare-professional/</p>	
Litva	<p>Štátna akreditačná služba pod ministerstvom zdravotníctva vydáva licencie. Orgány akreditačnej služby schvaľuje ministerstvo, riaditeľ je menovaný na 5- ročné obdobie a zodpovedá sa ministerstvu.</p> <p>- Zákon o verejnej zdravotnej starostlivosti</p> <p>- Predpisy Štátnej akreditačnej služby pre zdravotnú starostlivosť pod ministerstvom zdravotníctva</p>	
Portugalsko	<p>Zákon č. Lei n.º 2/2013 z 10. januára ustanovuje právny režim pre vznik, organizáciu a činnosť profesijných verejných združení</p> <p>Zákon č. 53/2015 z 11. júna ustanovuje právny režim zakladania a fungovania odborných spoločností, ktoré podliehajú verejným profesijným združeniam</p> <p>Návrh zákona 9/XV/1 ustanovuje povinnú odmenu za odborné stáže na prístup k profesii.</p> <p>* Vyššie uvedené zákony sa týkajú všetkých regulovaných povolání v Portugalsku.</p>	<p>Portugalská lekárska komora volí svoje vedenie na tri roky. Z právomocí reguluje povolanie lekára, vedie aj register a podieľa sa na tvorbe legislatívy. Rovnako vedie disciplinárne konania. Dozorný orgán (rovnaké pravidlo ako pri iných regulovaných povolaniach) sa skladá z 40% registrovaných lekárov, 40 % zástupcov relevantného akademického prostredia a 20 % inej odbornej verejnosti.</p>
Rumunsko	<p>Kolégium lekárov Rumunska vykonáva kontrolu a dohľad nad vykonávaním zdravotníckeho povolania. Rumunské kolégium lekárov má právnu subjektivitu a je autonómne vo vzťahu k akémukoľvek orgánu verejnej moci, pričom svoje právomoci vykonáva bez možnosti akéhokoľvek zasahovania.</p>	
Slovinsko	<p>Zdravotná rada vytvorená na ministerstve zdravotníctva má 8 členov z fakúlt, 6 členov spomedzi uznávaných odborníkov, 3 odborníkov z poisťovníctva a zdravotníctva, 1 člena z občianskej spoločnosti; bez hlasovacích práv sa na Rade zúčastňujú aj minister, tajomníci a gen. riaditelia.⁸</p> <p>Uznávanie odbornej kvalifikácie, vzdelávanie, ďalšie štúdium, prehodnocovanie, vyradovanie z registra, ukladanie sankcií v prípade priestupkov, stanovovanie štandardov správnej lekárskej praxe atď., spadajú pod zodpovednosť Lekárskej komory v Slovinsku podľa zákona o zdravotnej službe.</p>	

⁸ Pravidlá vymenovania a fungovania, dostupné na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV4003>

	<p>Členstvo pre lekárov je povinné.</p> <p>Článok 73: Komora prijíma štatút, s ktorým vláda Slovinskej republiky vyjadruje súhlas v časti, ktorá sa týka výkonu verejnej moci.</p> <p>Článok 74 Komora získava svoje prostriedky:</p> <ul style="list-style-type: none">- z členských príspevkov;- z rozpočtu Slovinskej republiky na výkon verejnej moci;- predajom svojich služieb na trhu;- prostredníctvom darov a z iných zdrojov. <p>Dozor nad komorou vykonáva ministerstvo.</p>	
Španielsko	Zákon o profesijných združeniach. Real Decreto 300/2016 , de 22 de julio, por el que se aprueban los Estatutos del Consejo General de Colegios Oficiales de Médicos.	Španielska lekárska rada / komora , nepodlieha dozoru iných organizácií
Taliansko	Vysoká komisia pre zdravotníckych pracovníkov (Commissione Centrale per gli Esercenti le Professioni Sanitarie) má 24 členov, je zriadená na 4-ročné obdobie, menovaná vládny dekrétom, funguje ako tzv. odvolávací orgán proti rozhodnutiam zdravotníckych organizácií - komôr v Taliansku. ⁹	

⁹ Pozri tiež legislatívnu vyhlášku/dekrét č. 233 z 13 septembra 1946, Dostupné na: <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:decreto.legislativo.del.capo.provisorio.dello.stato:1946-09-13;233!vig>

Záver

Štúdia porovnala regulovanie lekárskeho povolania. Vo väčšine štátov je povolanie regulované zákonom, ktorý stanovuje lekársku komoru ako orgán, ktorý zastrešuje túto profesiu od získavania celoživotného vzdelávania, zápis do registra vykonávania povolania, udeľovanie licencií a iných požiadaviek.

V prvej kapitole sme uviedli, že Česko, Rakúsko a Nemecko regulujú povolanie prostredníctvom hlavnej komory, ktorá má svoje regionálne komory. Na Slovensku, v Česku a Poľsku má organizácia hlavne svoje vnútorné orgány kontroly, financovanie podlieha na Slovensku kontrole Najvyššieho kontrolného Úradu. V Nemecku podlieha kontrola príslušnému ministerstvu spolkovej krajiny. V Rakúsku je možné vykonať audit. V Maďarsku sa kompetencie prerozdělili aj inému orgánu.

Lekári sa v každom štáte musia registrovať a požiadať o licenciu. Členstvo je vo väčšine štátov v organizácii povinné, na Slovensku je potrebná len registrácia.

V druhej kapitole sme uviedli vybrané štáty EÚ, z ktorých profesiu prostredníctvom komory reguluje Bulharsko, Chorvátsko (ministerstvo vykonáva dohľad), Holandsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko (dohľad vykonáva ministerstvo), Španielsko a Taliansko.

Profesia je regulovaná iným systémom v Estónsku, Fínsku a Litve.

Zdroje

1. Bulharská lekárska komora. Dostupné na: <https://blsbg.com/bg/>
2. Bundes-Verfassungsgesetz – B-VG. Dostupné na: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=bundesnormen&Gesetzesnummer=10000138>
3. Česká lekárska komora. Dostupné na: <https://www.lkcr.cz/clk>
4. Daily news Hungary: Zatvorí sa Maďarská lekárska komora? Dostupné na: <https://dailynewshungary.com/will-hungarian-medical-chamber-close-down/>
5. Dekrét č. 233 z 13 septembra 1946, Dostupné na: <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:decreto.legislativo.del.capo.provisorio.dello.stato:1946-09-13:233!vig>
6. Kráľovská holandská lekárska asociácia. Dostupné na: <https://www.knmg.nl/over-knmg-1/about-knmg-1/the-rdma>
7. Maďarská lekárska komora. Dostupné na: <https://mok.hu/>
8. Návrh zákona: Jogsabály címe: 2023. évi I. törvény az egészségügyben működő szakmai kamarákról szóló 2006. évi XCVII. törvény és az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény módosításáról Megjelent: MK 31.szám. Dostupné na: <https://semmelweis.hu/jogigfoig/2023/03/03/%EF%BB%BF-jogsabalyfigyeles-2023-03-01-egeszsegugyi-targyban/>
9. Nemecká lekárska asociácia. Dostupné na: <https://www.bundesaerztekammer.de/en/german-medical-association>
10. Rakúska lekárska komora: <https://www.aerztekammer.at/>
11. Real Decreto 300/2016, de 22 de julio, por el que se aprueban los Estatutos del Consejo General de Colegios Oficiales de Médicos. Dostupné na: www.boe.es; resp. <https://www.saludcastillayleon.es/institucion/es/recopilacion-normativa/colegios-profesionales/real-decreto-300-2016-22-julio-aprueban-estatutos-consejo-g>
12. Slovenská lekárska komora. Dostupné na: <https://www.lekom.sk/>
13. Zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/578/20240101.html>
14. Zákon č. 220/1991 Sb. o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře. Dostupné na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-220>
15. Zákon č. XCVII z roku 2006 o profesijných komorách pôsobiach v Zdravotníctve. Dostupné na: <https://net.jogtar.hu/jogsabaly?docid=a0600097.tv>
16. Zákon o zdravotníckom povolání z 28. apríla 2003 (HeilBerG), dostupný na: <https://bravors.brandenburg.de/gesetze/heilberg>
17. Zákon o štátnych organizáciách lekárov a lekárov zubného lekárstva, dostupná na <https://lex.bg/bg/laws/ldoc/2134419457>
18. Zákona z 2. decembra 2009 o lekárskech komorách. Dostupné na: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20210001342/O/D20211342.pdf>
19. Zákon o medicíne. Dostupné na: <https://www.zakon.hr/z/405/Zakon-o-lije%C4%8Dni%C5%A1tvu>

Všetky zdroje sú aktuálne k dňu zverejnenia.

Všetky iniciatívne materiály PI nájdete na:
[https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/
materialy/pm](https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/materialy/pm)

Parlamentný inštitút
Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
pi@nrsr.sk
www.nrsr.sk

